

Sababa fi Furmaata Waliin Oduu Warra duubatti deebi'anii-kutaa 12.1

Description

Kutaa darbe keessatti sababoota Islaama erga qabatanii booda duubatti akka deebi'an nama taasisan ilaalle jirra. Ammas itti aansun kutaa itti aanu ni ilaalla:

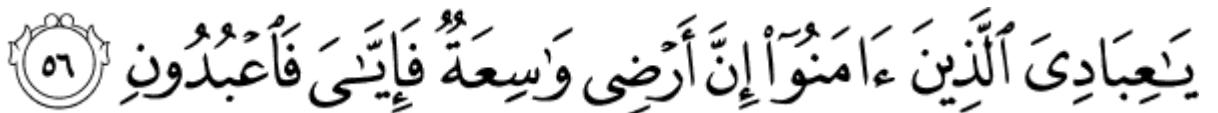
13-Godaanu dhiisu

Hijraa (godaansa) jechuun qormaataa fi fitnaa irraa gara bakka Muslimni nafsee fi amanti isaatiin nagaha itti ta'uutti baqachuudha.

Hijraa dhiisuu fi iddo fitnaan itti jiru keessa turuun sababoota gurguddoo Islaama irraa duubatti akka deebi'an nama taasisan keessaa tokkoodha. Muslima meeqatu sababa kaafirota waliin jiraachuutiin amanti isaa gadi fure. Dhugumatti, Muslimni amanti isaa eegu fi hordofuu itti fufuun isarraa eeggama. Osso qabeenyaa fi ijoollee wareegun ta'eyyu kuni amanti Rabbiin ilmaan namaatiif jaallateen yommuu wal bira qabamuu baay'ee miti.

Dhugumatti, keeyyattooni Qur'aanaa gara hijraatti nama waamu. Inumaa namni hin godaanne zaalima akka ta'e jala muree dubbata. Mata-duree kana ilaachisee aayata Qur'aanaa fi hadiisota dhiyyeessuun dura, dubbisaan hijraa Rasuulaatii fi sahaabota isaa, barnoota fi gorsoota irraa fudhatamu beeku qaba.

Rabbitiin olta'aan akkana jedha:



“Yaa gabroota Kiyya kanneen amantan! Dhugumatti, dachiin Tiyya bal’oodha. Kanaafu, Anuma gabbaraa.” Suuratu Al-Ankabuut 29:56

Imaamu ibn Jariir Xabarii akkana jedha: bal'inna dachii irraa wanti barbaadamee, dachiin Muslimoota irratti dhiphatee bakka issaaniif hin hayyamamne keessa turuu miti. Garuu bakka ma'asiyaan (badiin) itti hojjatamu keessa ta'anii yoo jijiruu dadhaban, bakka sanii dheessun isaan irra jira.

Sa'iid ibn Jubeyr ni jedha: Ma'asiyaan yoo ishii (dachii) keessatti hojjatamee bakka san keessaa baha.

Ibn Jariir ni jedha: Aayah tana ilaachisee dubbiin hundarra gaariin: dachiin Tiyya bal'oodha. Ajaja Kiyyaan hojjachuu irraa nama isin dhoowwe jalaa dheessaa. Kana “**Anuma gabbaraa**” kan jedhu ni agarsiisa.

Ibn Abbaas irraa akka dhufeetti, yommu Ergamaan Rabbii (Sallallahu aleyh wassallam) namoonni akka godaan an ajaju, issaan keessaa nama ijoollee fi haati manaa isaa isatti rarra'antu jira. Akkana issaan jedhu: “nu hin dhiisin.” Innis issaaniif garaa laafun issaan waliin tura, godaanu (hijraa) ni dhiisa. Ergasii Rabbiin

olta'aan aayah tana buuse:

قُلْ إِنَّ كَانَ أَبَا آوْكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالُ أَقْرَفْتُمُوهَا وَتَجَرَّدَ تَخْشُونَ كَسَادَهَا وَمَسَكِنَ
تَرَضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنْ أَنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَجِهَادِ فِي
سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ



الفَسِيقُونَ

“Jedhi, ‘Abbootin keessan, ilmaan keessan, obboleeyyan keessan, niitiwwan keessan, firoonni keessan, qabeenyi isin horattan, daldalli isin hir’achuu isaa sodaattanii fi manneen isin jaallatan Rabbiin, Ergamaa Isaatii fi karaa Isaa keessatti qabsaa’u caalaa isin biratti jaallatamoo yoo ta’an, hanga Rabbiin ajaja Isaa fiduutti eegaa.’ Rabbiin namoota finciltoota hin qajeelchu.” Suuratu At-Tawbah 9:24

Xabariin akkana jedha: Rabbiin Nabiyyi Isaatiin akkana jedha: warroota gara biyya Islaamaa godaanuu irraa duubatti hafuun biyya shirkii keessa jiraataniin akkana jedhi: ganda shirkii irraa gara Rabbii fi Ergamaa Isaatti godaanuu, karaa Isaa keessatti qabsaa’u, kana jechuun amantii Inni jaallate caalaa abbooti, ijoolee, obboleeyyan, niitiwwanii fi firoota keessan waliin turuun, qabeenyi isin argattan, daldallii isin hir’achuu isaa sodaattanii fi manneen jireenyaa itti gammaddan isin biratti jaallatamoo yoo ta’an, hanga Rabbiin Makkaan bananuun ajaja Isaa fiduutti eegaa. Rabbiin namoota ajaja Isaa keessaa bahan hin qajeelchu.”

Rabbitiin rahmata siif haa godhuuti, ijoolee fi qabeenya isaa irratti sodaachuun nama hijraa dhiisee akkamitti akka waqqasee mee ilaali. Wantoonni kunniin hundi Islaamaf wareegamu qabu. Inumaa karaan isaanii fi Islaama ittiin wal bira qaban hin jiru.

Jabeenya fi ol'aantummaa Islaamaa fuunduratti wantoonni armaan olii homaanu wal hin qixxaan. Dhimmi kuni beekkamu qaba. ***Yommuu amantiin kee balaa irra ta'u, shirkii, kufrii, fisqii fi jallinatti kufuun dura of baraari.***

Godaanu (hijraa) dhiisu isaanii if namoota Rabbiin zulmiidhaan isaan ibse keessaa ta'uu irraa of eeggadhu. Rabbitiin subhaanahu wa ta'alaa akkana jedha:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمٍ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَا كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَهَا جُرُوا فِيهَا
فَأُولَئِكَ مَا وَنَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

٩٧

“Dhugumatti warri osoo of miidhanu lubbuu isaanii malaykoonni fudhatan, [malaykoonni] “Maal keessa turtanii?” jedhuun. Isaaniis, “Dachii keessatti hacuuccamaa turre.” jedhu. Isaaniis, “Akka ishii keessatti godaantaniif dachiin Rabbii bal’oo mitii?” jedhuun. Isaan sun iddoon jirenyaa isaanii Jahannami. Gahuumsi waa fokkate.” Suuratu An-Nisaa 4:97

Ibn Kasiir Axaa’ a irraa akka odeesetti: Yeroo gara Rabbiin faallessuutti waamamtan, dheessaa. Ergasii jecha Rabbii olta’aa qara’e: “**Akka ishii keessatti godaantaniif dachiin Rabbii bal’oo mitii?**”

Madda:

[Min Akhbaaril Muntakisiina ma’al asbaabi wal ilaaji-fuula 105-107](#)

Date Created

February 28, 2021

Author

admin